RADA GMINY PIĄTEK
99-120 Piątek
ul. Rynek 16

Załącznik do uchwały Nr III/18/18

Rady Gminy Piątek

z dnia 19 grudnia 2018 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021 został opracowany zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie będzie potrafić sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystenta rodzinny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej. Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

1. Podstawa prawna

Najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa jest Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego.

Realizując Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Piątek na lata 2019 – 2021 należy brać pod uwagę w szczególności:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.).

2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).

3. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2018 r. poz. 2137).

4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

5. Ustawę z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).

6. Ustawę z dnia 28 listopada 2013 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.).

7. Ustawę z dnia 7 września 2017 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 554 z późn. zm.).

8. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piątek na lata 2015-2020, przyjęta Uchwałą Rady Gminy Piątek Nr X/50/15 z dnia 15 października 2015r.

9. Ustawę z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" (Dz. U. z 2016r. poz. 1860 z późn. zm.).

10. Ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.).

11. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682 z późn. zm.).

12. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969).

13. Ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2018 r.

poz. 603 z późn. zm.).

2. **Adresaci programu**

Adresatami programu są:

1) Rodziny zamieszkujące na terenie gminy Piątek przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodziny dotknięte bezrobociem, ubóstwem, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków czy innych używek, rodziny mające trudności ze stanem zdrowia swoim i swoich dzieci, rodziny dotknięte zdarzeniami losowymi, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej czy ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

2) Dzieci, które zostały umieszczone w placówkach bądź rodzinach zastępczych,

3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz rodziny i dziecka.

3. **Zasoby instytucjonalne**

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Zasobami instytucjonalnymi działającymi w zakresie profilaktyki społecznej, edukacji, służby zdrowia mającymi umożliwić pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji rodzinom i dzieciom z terenu Gminy Piątek i powiatu łęczyckiego są:

1) Urząd Gminy Piątek

2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątku

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku

4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

5) Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Czernikowie

6) Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Piątku

7) Gminne Przedszkole im. Jana Pawła II w Piątku

8) Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Piątku

9) Gminny Ośrodek Kultury w Piątku

10) Świetlica socjoterapeutyczna

11) Posterunek Policji w Piątku

12) NZOZ ALAMED i Zakład Leczniczy SANITAS

13) Organizacje pozarządowe oraz inne instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy
- Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Łęczycy
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy
- Punkt Interwencji Kryzysowej w Łęczycy

I. DIAGNOZA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA W GMINIE PIĄTEK

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych statystycznych i analitycznych pozyskanych od instytucji, które w swojej pracy zajmują się opieką nad dzieckiem i rodziną. Na ich podstawie zidentyfikowano najważniejsze problemy do opracowania programu. Gmina Piątek jest gminą wiejską, która obejmuje 33 sołectwa. Stan ludności w Gminie Piątek w latach 2015-2017 przestawia tabela poniżej.

Tabela 1. Stan ludności w Gminie Piątek w latach 2015-2017 z podziałem na wiek.

	2015	**2016**	**2017**
Kobiety	3144	3100	3095
Wiek 0-18	533	517	518
Wiek produkcyjny 19-60	1756	1725	1707
Wiek poprodukcyjny powyżej 60 lat	855	858	870
Mężczyźni	3034	3002	2983
Wiek 0-18	616	613	603
Wiek produkcyjny 19-65	2063	2023	2008
Wiek poprodukcyjny powyżej 65 lat	355	366	372

Źródło: Urząd Gminy Piątek – Ewidencja ludności.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można spadek liczby kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym, i wieku przedprodukcyjnym 0-18, niewiele zmienił się odsetek kobiet w wieku emerytalnym.

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy Piątek objętych wsparciem GOPS w Piątku. Z analiz danych sprawozdawczych oraz diagnozy środowiska lokalnego prowadzonej przez GOPS w Piątek wynika, że niezbędne są działania wspierające rodziny na różnych płaszczyznach. W roku 2016 pomocą GOPS w Piątku objęto 149 rodzin, natomiast w 2017r. 147 rodzin. Główne powody udzielania pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2. Powody przyznania pomocy w latach 2016-2017.

Powód trudnej sytuacji życiowej	**Liczba rodzin w 2016 roku**	**Liczba osób w rodzinach w 2016 roku**	**Liczba rodzin w 2017 roku**	**Liczba osób w rodzinach w 2017 roku**
Ubóstwo	73	212	57	158
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezrobocie	87	229	74	202
Bezdomność	3	9	3	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	99	14	75
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	53	176	44	141
Niepełnosprawność	29	72	33	85
Długotrwała choroba	49	96	62	126
Alkoholizm	12	37	12	27
Przemoc w rodzinie	1		0	0
Narkomania	0	0	0	0

Trudności w przystosowaniu do życia po wyjściu z zakładu karnego	1	4	0	0
Zdarzenie losowe	2	4	2	4

Źródło: GOPS w Piątku- dane statystyczne.

Okolicznościami generującymi trudności życiowe klientów Ośrodka są w pierwszej kolejności: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Na przełomie 2016r. i 2017r. zmniejszyła się liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Zmiany te spowodowane są przede wszystkim realizacją programów 500+.Sytuacja finansowa wielu rodzin z dziećmi w znacznym stopniu poprawiła się. Zwiększyła się natomiast liczba rodzin wymagających pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, niepełnosprawności oraz długotrwałych chorób. Problemy związane ze zdrowiem, problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej często rodzą zjawiska zakłócające prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na rodzinę, wymagają specjalistycznych usług socjalnych, których celem jest wyjście z kryzysu i samodzielne funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy niemieszczące się w sferze finansowej, usługowej czy w naturze. Coraz częściej podopieczni pomocy społecznej poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej.

Od 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku zatrudnia asystenta rodziny, który w 2017r. pracował z 6 rodzinami z terenu gminy Piątek. Praca asystenta rodziny z rodzinami jest w dalszym ciągu kontynuowana, asystent rodziny w dalszym ciągu pracuje z 6 rodzinami.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piątku od 2011 roku funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Zespół rozpatruje sprawy związane z występowaniem przemocy w rodzinach na terenie gminy Piątek. Współpraca specjalistów pozwala na wdrażanie w rodzinie właściwych działań, dających możliwość wymiany informacji służbom, co z kolei pozwala na ustalenie wspólnego planu pomocy z działaniami niezbędnym zakresie. W 2017r. prowadzono 10 procedur Niebieskiej Karty, złożono 7 zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w 3 przypadkach zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożyła Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego, 4 zawiadomienia do prokuratury złożyły osoby doznające przemocy).

Inną formą pomocą dla rodzin jest Karta Dużej Rodziny. Obejmuje ona pomoc dla rodzin wielodzietnych i proponuje szereg ulg i zniżek, które wykorzystywane są w codziennym życiu rodzin. W roku 2017 Karty Dużej rodziny wydano dla 15 rodzin, w tym 41 kart dla dzieci, 26 kart dla rodziców. Od początku realizacji ustawy w Gminie Piątek wydano 231 kart dla dzieci i 133 karty dla rodziców.

W roku 2017 Ośrodek udzielił pomocy społecznej ogółem 152 rodzinom, w tym 47 rodzinom z dziećmi. 20 rodzin to rodziny wielodzietne. Z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego członka rodziny pomocą przez GOPS objęto 12 rodzin. Rodziny z dziećmi stanowiły w roku 2017 – 30 % ogółu środowisk korzystających z pomocy. Zauważa się tendencję spadkową, w 2014r. rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej stanowiły 39% ogółu osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela Nr 3. Liczba rodzin i dzieci korzystających z pomocy Ośrodka w 2017 roku.

Liczba rodzin z dziećmi	**Liczba rodzin**	**Liczba osób w rodzinach**
Ogółem, w tym:	47	218
o liczbie dzieci: 1	14	49
2	13	53
3	16	83
4	3	23
5	1	10
6	0	0

Źródło: GOPS w Piątku- dane statystyczne.

Rodzinom wielodzietnym towarzyszą zazwyczaj trudne warunki mieszkaniowe, co jest przyczyną konfliktów w rodzinach, trudności dzieci w nauce (brak własnego miejsca do nauki). Większość problemów w rodzinach wielodzietnych spowodowana jest ubóstwem, które utrudnia codzienną egzystencję nie pozwalając na pełne zaspokojenie potrzeb życiowych. Sytuacja finansowa rodzin wielodzietnych od czasu wprowadzenia świadczenia wychowawczego 500+ znacznie poprawiła się. Mniej rodzin wielodzietnych korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Program „Dobry start" w dużym stopniu pomógł przezwyciężyć trudności w zakresie zabezpieczenia przyborów szkolnych i materiałów niezbędnych do rozpoczęcia roku szkolnego. Mimo wielu programów pomocowych, rodziny w dalszym ciągu zmagają się z wieloma problemami. Pomoc skierowana w stronę rodzin wielodzietnych powinna mieć na uwadze rozwijanie potencjału tkwiącego w dzieciach i młodzieży. Dlatego w dalszym ciągu należy położyć nacisk na aktywne spędzanie czasu wolnego i efektywne kształcenie zmierzające do uzyskania pożądanego na rynku pracy wykształcenia, co pozwoli młodym ludziom uniknąć wykluczenia społecznego i wydostania się z ubóstwa oraz dziedziczonej biedy.

Opisanych zjawisk nie da się efektywnie zminimalizować bez zaangażowania Państwa i rozwiązań systemowych.

1. **Placówki oświatowo-wychowawcze**

Według stanu na dzień 31.12.2017 roku liczba dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w Gminie Piątek kształtowała się następująco:

Tabela Nr 4. Dzieci w wieku przedszkolnym, wieku szkolnym i gimnazjalnym.

Wiek dziecka	**Liczba dzieci ogółem**	**Liczba dzieci, które uczą się w placówkach na terenie Gminy Piątek**
Dzieci w wieku przedszkolnym	227	149
Dzieci w wieku szkolnym	366	367
Dzieci w wieku gimnazjalnym	176	171

Źródło: Urząd Gminy Piątek – Ewidencja ludności; Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne.

Na terenie Gminy Piątek funkcjonuje Gminne Przedszkole, dwie szkoły podstawowe, w tym jedna z oddziałem przedszkolnym i jedna szkoła ponadgimnazjalna. Dzieci w wieku od 3 do 13 lat stanowią około 12,65% ogółu społeczeństwa gminy Piątek. Największą grupę stanowią dzieci w wieku szkolnym, w 2017r. do szkoły podstawowej uczęszczało 367 uczniów, do gimnazjum uczęszczało 171 uczniów.

Szkoły w bardzo dużym stopniu wspierają dzieci i młodzież z terenu naszej gminy, kierując w ich kierunku szereg działań. Podstawowe formy wspierania uczniów w szkołach podstawowych obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 5: Formy wsparcia realizowane w szkołach podstawowych na terenie Gminy Piątek.

Rodzaj zajęć w ramach udzielonej pomocy	**Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2015/2016**	**Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2016/2017**
Rewalidacja	5	10
Nauczanie indywidualne	1	1
Dydaktyczno-wyrównawcze	187	186
Korekcyjno-kompensacyjne	41	40
Logopedyczne	34	32
Socjoterapeutyczne	6	9

Źródło: Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne.

Szkoły podstawowe prowadzą również:

1) indywidualne rozmowy z uczniami objętymi nadzorem kuratorskim,

2) indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin pozostających w konfliktach,

3) indywidualne zajęcia wspomagające dla dzieci z trudnościami w nauce,

4) pomoc w formie dostosowania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

5) programy i projekty propagujące zasady dobrego zachowania, przeciwdziałania agresji, przemocy w szkole, zwracają uwagę na zasady równości praw kobiet i mężczyzn.

6) programy profilaktyczne, debaty środowiskowe, zachęcają do kultywowania tradycji i obyczajów.

Dzieci i młodzież sprawiająca trudności wychowawcze, z problemami emocjonalnymi i przeżywająca kryzysy rodzinne, również rodzice tych dzieci mogą skorzystać z pomocy psychologa i pedagoga szkolnego. Poza formami wsparcia dostępnymi w szkole, istnieje możliwość bezpłatnego skorzystania z porad psychologa i instruktora terapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Piątku.

Placówką oświatowe z terenu gminy Piątek w dalszym ciągu korzystają z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy, do której kierują swoich uczniów. Celem Poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kształcenia i zawodu a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Tabela Nr 6. Liczba dzieci z Gminy Piątek skierowanych do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Łęczycy.

Okres	**Liczba dzieci**
2015/2016	39
2016/2017	37

Źródło: Szkoły z terenu Gminy Piątek- dane statystyczne.

Rodziny z dziećmi wspomaga, również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy. Obejmuje pomocą między innymi dzieci znajdujące się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Rok 2016

Rodziny zastępcze na terenie gminy- 3 (w tym: 1 instytucjonalna)

liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych -7 z terenu gminy Piątek,

liczba dzieci w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu- 1,

liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej – 1.

Rok 2017

rodziny zastępcze – 4 (w tym: 1 instytucjonalna)

liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych- 8 z terenu gminy Piątek),

liczba dzieci w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu- 1,

liczba dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej- 0.

2. **Policja**

W latach 2016—2017 funkcjonariusze KPP w Łęczycy, Rewiru Dzielnicowych w Piątku podejmowali działania prewencyjne w rodzinach i dotyczyły one w szczególności przemocy w rodzinie oraz problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.

Tabela Nr 7. Działania podejmowane w rodzinach przez funkcjonariuszy Policji w latach 2016-2017.

Rodzaje podejmowanych działań przez Policję	Liczba działań w roku 2016	Liczba działań w roku 2017
Prowadzenie Niebieskich Kart	9	10
Interwencje w przypadku ucieczek nieletnich z domu lub ośrodków	0	0
Zawiadomienia do prokuratury lub sądu		

o znęcaniu się nad rodziną	0	0

Źródło: Posterunek Policji w Piątek- dane statystyczne.

3. **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej**

Wśród instytucji zajmujących się problemem niedostosowania społecznego, szczególną role pełni organ sądowy, jakim jest zawodowy kurator sądowy. Na terenie gminy Piątek kuratorzy sądowi obejmują nadzorem kuratorskim osoby dorosłe i nieletnie. Sprawują nadzór w zakresie sprawowania kontroli w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez nadzorowane rodziny, pracują z młodzieżą w zakresie przeciwdziałania demoralizacji, nadzorują proces leczenia odwykowego.

Tabela Nr 8. Średnia spraw prowadzonych przez Zespół Sądowej Służby Kuratorskiej w Łęczycy dla jednej gminy w 2018r.

Opmk-sprawowanie nadzoru nad rodziną	11,6
Nwk- sprawowanie nadzoru w zakresie demoralizacji nieletnich	4,41
Allk- sprawowanie nadzoru nad leczeniem odwykowym	6,83

Źródło: ZSSK w Łęczycy- dane statystyczne.

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny jest jednym z elementów wsparcia rodziny poprzez jej integrację, stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego, ułatwienia dostępu do kultury, turystyki, sportu i edukacji pozaszkolnej. Skuteczność podejmowanych zadań będzie zależeć od sprawnego funkcjonowania wszystkich wymienionych instytucji.

Na przełomie lat 2016-2018 nastąpiła znaczna poprawa w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wielu rodzin z terenu gminy Piątek. Instytucje zaangażowane w realizację programu wspierania rodziny podjęły szereg działań mających na celu pomoc rodzinom z problemami, jak i podejmowały działania profilaktyczne. Mimo to w dalszym ciągu istnieją problemy, z którymi nie udało się uporać, stąd dalsza potrzeba kontynuacji programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej na kolejne lata 2019-2021.

II. ANALIZA SWOT DLA GMINY PIĄTEK

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
-poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, -działalność instytucji pracujących na rzecz· rodzin, -doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, -dobre rozeznanie środowiska lokalnego między innymi przez pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, -szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych, -tradycyjne na terenie wiejskim, wzajemne wsparcie i pomoc członków rodziny, -realizacja programów osłonowych i profilaktycznych, -działalność punktu konsultacyjnego, -świetlice wiejskie i place zabaw dla dzieci na terenie gminy, -praca asystenta rodziny, -zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin, -dobrze rozwinięta opieka przedszkolna.	-słabo rozwinięta idea samopomocniczości, - bezrobocie, -wysokie koszty utrzymania rodzin, -brak żłobka na terenie gminy, -brak mieszkań chronionych, małe zasoby mieszkań komunalnych, -wzrost liczby zadań zlecanych samorządom gminnym, -niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej -brak wolontariatu.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
-zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, -współpraca rodzin dysfunkcyjnych z instytucjami działającymi na rzecz rodziny w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych, -wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami	-wzrost kosztów utrzymania rodzin, -rozszerzanie zjawisk patologicznych (przemoc, · alkoholizm, agresja, wykluczenie), -zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz

wspierającymi rodzinę, -zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania, -możliwość pozyskiwania środków z zewnątrz, -wzrost świadomości dotyczącej korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy z asystentem rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	zjawisko „dziedziczenia biedy”, -ubożenie społeczeństwa, -brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, -bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, -brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Wsparcie materialne rodzin z dziećmi z ternu Gminy Piątek znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych.

3. Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

4. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie Gminy.

IV. ZADANIA, REALIZATORZY I PARTNERZY

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku we współpracy z:

Urzędem Gminy Piątek,

Policją,

Placówkami oświatowymi z terenu gminy Piątek,

Gminnym Ośrodkiem Kultury w Piątku,

Zespołem Interdyscyplinarnym,

Gminna Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,

Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Łęczycy,

Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Piątek,

Kuratorami sadowymi.

1. **Cel szczegółowy I: Wsparcie materialne rodzin z dziećmi znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.**

Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki	Okres realizacji
Wsparcie materialne rodzin z dziećmi z terenu Gminy Piątek znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej	Świadczenia pomocy społecznej dla rodzin w trudnych warunkach materialnych	GOPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	2019-2021
	Pomoc w dostępie do przedszkola rodzin z wieloma problemami	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły, Przedszkole	Liczba dzieci z rodzin problemowych przyjętych do przedszkola	2019-2021
	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci wymagających tej formy pomocy	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły, Przedszkole	Liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania	2019-2021

			w szkołach, przedszkolu	
	Zaopatrzenie dzieci w artykuły szkolne i podręczniki, pomoc w formie zasiłków i stypendiów szkolnych	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły, Przedszkole	Liczba zasiłków na zakup podręczników i artykułów szkolnych, liczba stypendiów i zasiłków szkolnych	2019-2021
	Pomoc w uzyskaniu świadczenia „Dobry start"	GOPS, szkoły	Liczba uczniów objętych świadczeniem „Dobry start"	2019-2021
	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły, PCPR	Liczba rodzin, liczba dzieci, liczba interwencji	2019-2021

2. **Cel szczegółowy II: Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych.**

Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki	Okres realizacji
Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych	Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej	2019-2021
	Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	GOPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Punkt Interwencji Kryzysowej	Ilość porad PCPR, PPP, Punkcie Interwencji Kryzysowej	2019-2021
	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, mediacje, praca socjalna	GOPS, PCPR, Szkoły, Poradnie specjalistyczne, ZSSK.	Liczba rodzin korzystających z poradnictwa, liczba spraw skierowanych do sądu, kuratorów. Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjnym	2019-2021
	Organizacja różnych form wypoczynku z programami przeciwdziałania	GOPS, GKRPA, Szkoły	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku	2019-2021

	uzależnieniom			
	Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się przemocą w rodzinie	GOPS, GKRPA, PCPR, Sąd, kuratorzy, organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin objętych pomocą, liczba spraw skierowanych do Sądu, liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym	2019-2021
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin	GOPS, GKRPA, Szkoły	Liczba programów, projektów, liczba inicjatyw podejmowanych w kierunku umacniania rodziny, wspólnych spotkań (turnieje, kampanie, plenery)	2019-2021
	Wyrównywanie szans dzieci edukacyjnych dzieci i młodzieży i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne	Szkoły	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach	2019-2021
	Organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie zajęć rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych	GOK, Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje Pozarządowe	Liczba dzieci korzystających z zajęć. Liczba osób objętych wsparciem.	2019-2021
	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	Szkoły	Liczba osób objętych wsparciem pedagoga szkolnego	2019-2021

3. **Cel szczegółowy III: Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.**

Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki	Okres realizacji

Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej	Utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami z wyjątkiem przypadków, zakazanych przez Sąd	PCPR, GOPS, kuratorzy sądowi	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	2019-2021
	Opracowywanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	PCPR, GOPS	Liczba rodzin współpracujących	2019-2021
	Pomoc rodzinom w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez wsparcie ze strony asystenta rodziny, rodzin wspierających, placówek wsparcia dziennego.	GOPS, PCPR	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2019-2021

4. **Cel szczegółowy IV: Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie Gminy.**

Cel szczegółowy	Zadania	Realizatorzy, partnerzy	Wskaźniki	Okres realizacji
Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin, doskonalenie współpracy	Dokształcanie asystentów rodziny	PCPR, PUP, PPP, PUP	Liczba szkoleń, w których uczestniczył asystent rodziny	2019-2021
	Udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach tematycznych z zakresu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem	PCPR, PUP, PPP, Sąd Rodzinny	Liczba uczestników i rodzaje szkoleń	2019-2021

V. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny;

2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczania dzieci w pieczy zastępczej; z powodów socjalno-bytowych;

3. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców;

4. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych;

5. Promowanie i wspieranie rożnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży;

6. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby;

7. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.

VI. FINANSOWANIE I KOSZT PROGRAMU

Zadania ujęte w programie mogą być finansowane w oparciu o środki własne gminy z pozyskanych z innych źródeł tj. z dotacji z przeznaczeniem na realizacje programów rządowych, środków pozyskiwanych z funduszy UE i środków pozabudżetowych.

Środki finansowe na realizację Programu będą uwzględniane corocznie w uchwale budżetowej. Na rok 2019 zaplanowano środki w wysokości: Dział 855 Rozdział 85508 rodziny zastępcze- 25.000,00 zł, Dział 855 Rozdział 85504 wspieranie rodziny 23 100,00 zł.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu przez koordynatora Programu od podmiotów zaangażowanych. Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym Programie, przy współudziale partnerów programu.

Analizie i ocenie będzie podlegać zgodność z założeniami i celami Programu.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Ewaluacja programu będzie odbywać się na początku i na końcu Programu. Przeprowadzana będzie na podstawie analizy założonych wskaźników do osiągnięcia poszczególnych celów. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty i w jakim stopniu zrealizowano założenia Programu.

Wskaźnikami będą:

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- liczba dzieci uczęszczających do przedszkola,
- liczba dzieci korzystających z dożywiania,
- liczba dzieci korzystających ze stypendiów i zasiłków szkolnych,
- liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim,
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- liczba dzieci objętych wsparciem z programu „Dobry start",
- liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym 500+.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Funkcję koordynatora powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku przedkłada Radzie Gminy roczny raport z realizacji Programu na podstawie danych uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji programu za rok poprzedni oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.